

Утицај вредновања рада наставника на етос школе

Јахорина, децембар 2021.

Васиљко Шкриван
vasiljko.skrivan@rpz-rs.org.rs.

ЕТОС - Термин који се односи на општу атмосферу која влада у школи

1. Углед и промоција школе

- Углед и обиљежја школе
- Очекивања и промоција успјешности
- Култура понашања

ЕТОС - Термин који се односи на општу атмосферу која влада у школи

2. Атмосфера и међуљудски односи

- Поштовање личности
- Једнакост и праведност
- Естетско и функционално уређење школског простора

ЕТОС - Термин који се односи на општу атмосферу која влада у школи

3. Партнерство са родитељима, Школским одбором и локалном заједницом

- Комуникација са родитељима
- Укључивање родитеља у живот и рад школе
- Веза између школе и школског одбора
- Улога школе у локалној заједници

Како ћете постићи добру Комуникацију у школи?

Научите наставнике доброј комуникацији
и комуникацији у сукобу

Сами научите успјешно комуницирати
и представљати себе и школу

Научите ученике доброј комуникацији

Укључите родитеље

Укључите и техничко особље

Који аспекти школског живота чине школски етос?

1. академске аспирације школе (амбиције, планови и циљеви)
2. квалитет социјалних односа у школи између ученика, ученика и наставног особља, међу запосленим у школи, наставног особља и родитеља
3. врста правила, начин на који су успостављена и како се одржавају
4. социјални активизам ученика и одраслих
5. подршка интересовањима ученика, квалитет слободног времена
6. осјећај и квалитет припадности школи ...

Аспекти позитивног школског етоса

- право ученика на приступ информацијама (посебно онима које се њих тичу)
- заједнички договорен и свима познат развојни план школе, имиџ школе
- договор и заједничка брига о простору у школи и око школе
- договор о правилима понашања ученика и наставника
- дослиједно и обзирно награђивање и кажњавање ученика
- јасан негативан став свих у школи према различитим облицима насиља и унапријед позната стратегија реаговања у случају насиља
- укључивање родитеља у етос школе
- развијање социјалних вештина путем моделовања и позитивног поткрепљивања понашања

Аспекти позитивног школског етоса

- коректна комуникација, без етикетирања
- развијање емпатије и одговорности за друге
- познавање и примена процедура за инклузију ученика који се теже уклапају
- вршњачка подршка ученицима који теже уче
- позитиван став и конструктивно решавање проблема
- међусобно уважавање свих чланова школског колектива
- подршка личној и групној иницијативи
- договори и сарадња између колектива и управе.

Аспекти позитивног школског етоса

- учешће ученика у одлучивању, право на “глас”
- сарадња са родитељима (а не оптуживање), уважавање времена родитеља и договор са њима о начину на који се могу укључити у рад школе
- школски и лични позитивни академски планови
- отвореност школе за посебна интересовања како деце тако и одраслих –активности, курсеви, клубови
- неговање просоцијалне културе на нивоу цјеле школе, укључивање ученика у хуманитарне активности
- подршка различитим облицима грађанског активизма ученика и одраслих
- одржавање школских акција за јачање осјећања припадности школи

Различити приступи вредновању рада наставника могу се подијелити у неколико група, према различитим критеријумима

Критеријум приступа вредновању	
Посредност/непосредност вредновања	директно вредновање квалитета педагошког рада наставника у току о/в процеса и индиректно вредновање преко посредних резултата (резултати постигнућа ученика, резултата рада школских активности и слично).
Временска динамика вредновања	континуирано праћење, мјерење и оцјењивање рада наставника у одређеном, дужем времену, с одређеним циљем и дисконтинуирано или тзв „блиц вредновање“
Усмјереност - приступ вредновању	Ако се ради о евалуацији усмјереној од стране одређених особа према наставницима вредновање , а ако је усмјерено од стране самог наставника тада, га можемо посматрати као самовредновање
Актери вредновања	Различите особе на различитим позицијама: школски надзорници, директори школа, школски педагози, родитељи, наставници, ...

Вредновање рада наставника

- Када се говори о вредновању наставника, истовремено се спомиње и вредновање школе јер се под тим појмом подразумијева вредновање рада ученика, наставника, стручних сарадника, директора, али и цјелокупно функционисање школе.
- У вредновању се разликује: спољашње и унутрашње или самовредновање.
- Спољашње вредновање проводе поједине институције, (код нас РПЗ) педагошки заводи, агенције, национални центри, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, ...
- За унутрашње вредновање су надлежни школски стручни тимови, директори, стручна служба, родитељи, али и сам наставник (притом се не спомиње улога ученика као учесника унутрашњег вредновања, али се зато као процјена рада наставника узимају постигнућа ученика и резултати које постижу на нпр. такмичењима и спољашњем вредновању ученика).
- Треба истакнути како не постоје стандардизовани и објективни поступци евалуације и вредновања рада наставника.

Вредновање рада наставника према индикаторима за вредновање рада школе

Стандард 2: Поучавање и учење, сви индикатори

3.12. Наставници пружају ученицима, другим наставницима и родитељима/старатељима правовремене, тачне повратне информације о постигнућима ученика заснованим на доказима о раду и напредовању.

3.13. Наставници познају и примјењују различите начине евидентирања и документовања учен. постигн.

4.16. Наставници и ст. сарадници примјењују различите методе и поступке како би код ученика развили компетенције потребне за рад са другима, попут комуникацијских вјешт. и ненасилног рјешавања сукоба.

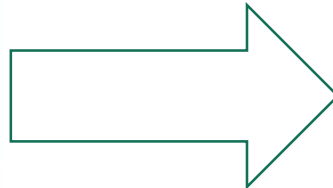
6.5. План стручног усавршавања наставног особља предвиђа различите облике и начине стручног усавршавања и усмјерен је на унапређивање квалитета образовно-васпитног рада и рада наставника. 6.6. Документација стручног усавршавања наставника је транспарентна.

7.3. Наставници се подстичу и врше самовредновање свог рада. 7.5. Резултати рада школе, као и свих запослених су транспарентни и о њима се расправља. 7.7. Оцјењивање особља и њихов стручни развој се разматра у оквиру осигурања квалитета рада школе. 7.8. Систем осигурања квалитета укључује прикупљање информација (мишљења и ставова) од ученика, родитеља/старатеља, наставника и осталих запослених у школи, као и од релевантних субјеката у локалној заједници.

Вредновање рада наставника

Колеге наставници	Колеге могу присуствовати часу наставника те га након тога упозорити на евентуалне пропусте или истакнути и похвалити оно што су уочили као добро. Неке државе имају обрасце којима се вреднује рад наставника (САД, ВБ, Канада)
Ученици	Пракса вредновања наставника од стране ученика није уобичајена, јер преовладава мишљење да се на овај начин руши ауторитет наставника Ипак у неким школама се користе метода: подстицање ученика на писање забиљешки са часова, разговор, анонимна анкета и посјећивање ученичких блогова и форума (невјеродостојна, подстакнута информатиз.)
Само-вредновање наставника	Праћење, проучавање и процјењивање свога рада уз примјену различитих метода и техника првенствено формативно, али и сумативно. Основна сврха самовредновања је унапређење свога рада и усмјеравање властитог стручног усавршавања.

Дакле, има ли вредновање рада наставника утицаја на етос школе?

Вредновање у сврху напредовања наставника (Члан 118.)

- (1) Рад наставника и стручних сарадника оцјењује директор, најмање једном годишње.
- (2) Наставници и стручни сарадници оцјењују се из слиједећих области:
 - 1) планирање, програмирање и припремање
 - 2) учење и поучавање, праћење и вредновање,
 - 3) креирање окружења за ученике, сарадња са породицом и заједницом
 - 4) професионални развој
 - 5) учешће у раду и развоју школе и образовног система.

Вредновању у сврху напредовања наставника (Члан 119.)

- (1) За постигнуте резултате у раду наставници и стручни сарадници могу бити похваљени и награђени.
- (2) Наставници и стручни сарадници могу напредовати и стећи стручна звања:
 - 1) **ментор** – ако 2 пута узастопно буде оцијењен инт. оцјеном „нарочито се истиче“,
 - 2) **савјетник** – ако 3 пута узастопно буде оцијењен инт. оцјеном „нарочито се истиче“,
 - 3) **виши савјетник** – ако 4 пута узастопно буде оциј. инт.оцјеном „нарочито се истиче“.
- (3) Министар доноси рјешење о стручном напредовању у звања из става 2. овог члана.
- (4) Министар доноси правилник о начину стручног усавршавања, оцјењивању директора, наставника и стручних сарадника и напредовању наставника и стручних сарадника.